

Banen fra dens første Begyndelse af. Jeg kan ikke tro, at det har været det ærede Medlems Mening ved at udtale dette, at han vilde opfordre mig til nu ved Sagens første Behandling at give en Redegjørelse for denne Sags lange Historie og de mange Besværligheder, der have været at overvinde ved dette Foretagende. Jeg vilde i alt Fald anse det for at være en ublu Misbrug af Thingets Tid, dersom jeg endog blot vilde begynde derpaa. Men Et kan jeg dog ikke undlade at udtale, og det er, at jeg under Alt, hvad der er gaaet forud for Anlægget af Banen, har filltet mig ganske paa samme Standpunkt som det ærede Medlem, nemlig som en absolut Modstander mod at anlægge en Bane med Statstilskud. Først da det paa anden Maade og af Andre var afgjort, at Forsøget skulde gjøres, ansaa jeg det ikke for rigtigt, naar man krævede det, at inddrage Sagens Udførelse min Bistand.

Judenrigsministeren (Skeel): Af den første ærede Læser (W. Jensen, Aarhus Amt 3die Valgkreds,) der i Dag havde Ordet, og af følgende ærede Læser er der rettet en Behreidelse mod Indenrigsministeren paa Grund af, at han ikke allerede ifjor havde forelagt et Lovforslag om Kjøbet af de Baner, her er Tale om. Det maa jo være i frist Grindring, at jeg ifjor forelagde et Forslag om Anlæg af nye Baner, der indeholdt et nyt Princip, hvorefter Jernbaner fremtidig skulde anlægges ved Statens Foranstaltning, men mod Tilskud fra de vedkommende Egne. Det vil ses, at Udsalbet af denne Sag maatte have væsentlig Betydning med Hensyn til Afgjørelsen af det Spørgsmaal, om Tidspunktet var kommet til nu at fremkomme med et Forslag, sigtende til Erhvervelsen af disse Baner, da der jo var langt større Rimelighed for at erhverve Banerne paa den Maade, som nu er tilstigt, naar der iforveien var vedtaget et Lovforslag om Anlæg af Baner efter de samme Principer, der vilde finde Anvendelse ved disse Baners Erhvervelse. Dette Lovforslag blev ikke gennemført. I dette Things Udvalgs Betænkning var der vel fra Majoriteten i Udvalget fremkommet en Antydning af Unsikkerheden af, at disse Baner kunde erhverves, men samtidig dermed var der fra Minoriteten, og vel at mærke en Minoritet, der repræsenterede Majoriteten i denne Sag, fremkommet Antydning i modsat Retning. Jeg havde altsaa ikke hørt den Tilskyndelse til at fremkomme med et Forslag, som jeg ved en tidligere Leilighed havde gjort til en Betingelse for at fremkomme med Forslag af den Art. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) har allerede gjort opmærksom paa, at efter den Tid indtraf den Katastrofe, der gjorde det næsten til en Nødvendighed at gribe ind i disse Anliggender, for at der ikke skulde ske større Kalamiteter. De ærede Medlemmer fra Randers Amt 2den Valgkreds (N. P. Jensen)

og 4de Valgkreds (Bønsløkke) have med en overordentlig Varme, der ikke lader nogen Tvivl tilbage om deres Iver, gjort Regjeringen Behreidelse for at have taget som Udgangspunkt for Forhandlingerne det Mindste af de Tilbud, som vare gjorte af Bestyrrelsen for Randers—Grenaabanen. Jeg kan dog ikke se, at der skulde være noget Præjudicerende eller Afstjærende deri, at man til Udgangspunkt for Sagens Behandling har taget den Sum, som Jernbanebestyrrelsen har tilbudt at gaa ind paa, og for hvilken Regjeringen havde disse Baner paa Haanden. Det ærede Medlem for Randers Amt 4de Valgkreds (Bønsløkke) sagde, at jeg tidligere havde yttret mig derhen, at jeg ikke fandt, at det var rigtigt, om Regjeringen vilde benytte sig af meget vanskelige Forhold for et Selskab til at erhverve en Bane paa en for Staten meget fordelagtig, men for Banens Eiere meget ufordelagtig Maade. Det har jeg ganske vist sagt, og det vedkjender jeg mig endnu; men jeg har ogsaa i Motiverne, som ledsage dette Lovforslag, antydnet, som jeg tror, meget tydeligt, at der fra min Side ikke er Nogetsomhelst til Hinder for, at jeg vil bidrage mit til, at der tiltaas de private Entrepreneurer et større Bederlag end det, Lovforslaget her indeholder; men jeg tror i Virkeligheden ikke, at Udsigten for dem til at faae noget Mere vilde have været større, hvis Lovforslaget var gaaet videre i den Retning. Naar det ærede Medlem for Randers Amt 2den Valgkreds ikke har kunnet forstaa mine Udtalelser ved Sagens Forelæggelse om, at de private Ydere i Aarhusegnen, skjøndt de fik deres halve Tilskud godtgjort, i Virkeligheden ydede mere til Banens Anlæg, end de i Randers, da synes denne Udtalelse mig dog overordentlig let at forstaa. Vi kunne tage et Exempel. Dersom de private Bidragsydere fra Randerssegnen f. Ex. havde tilskuddt 1 Million og Yderne fra Aarhussegnen 2 Millioner, vilde der jo dog ikke være nogen Uretfærdighed mod Yderne fra Randerssegnen i at godtgjøre dem fra Aarhussegnen Halvdelen af deres Tilskud, medens hine selv Intet fik; men Sagen er nu den, at det private Tilskud fra Aarhussegnen er forholdsvis mere end dobbelt saa stort som det fra Randerssegnen. — Der er dernæst fra forskellige Sider, saavel fra det ærede Medlem for Veile Amt 2den Valgkreds (Berg) som fra det ærede Medlem for Sorø Amt 3die Valgkreds (Tauber) gjort Regjeringen Behreidelse for, at Anlægget af disse Baner begyndte, forinden der var tilveiebragt fuld Sikkerhed for, at Anlægskapitalen var tilstede. Jeg kan kun svare for, hvad der er passeret ligeoverfor Aarhus—Nyomgaardbanen, og der er Forholdet det, at der ved Tilskud fra Private, fra Kommunerne og fra Staten var tilveiebragt en Kapital af 1,530,000 Kr.; der manglede efter Overflaget endnu 600,000 Kr., for at Banen kunde tilveiebringes. Til at dække disse 600,000